

INFORME GLOBAL DEL PROJECTE (T23370S)

Principals resultats d'anàlisi obtinguts per les tres línies de recerca treballades

Equip investigador del projecte

Dra. Marta Nel-lo, Investigadora Principal, Directora de la Càtedra d'Innovació i Recerca Turística Salou-Costa Daurada

Dra. Noemí Rabassa, Departament de Gestió d'Empreses.

Dra. Anna Isabel Serra, Departament d'Història i Història de l'Art.

Dr. Òscar Saladié, Departament de Geografia

Dr. Jesús Angla, Departament de Gestió d'Empreses

Tècnic de suport a la transferència

Dra. Alba Font, Tècnica de gestió per activitats científico-tècniques

Becaris de suport al projecte

Abdelwahed Mouhouch, estudiant del Grau d'Història de l'Art i Arqueologia (Codi Beca: B2023/056)

Maria García, estudiant del Grau de Geografia, Anàlisi Territorial i Sostenibilitat (Codi Beca: B2023/057)

ÍNDEX

- 1 ANÀLISI DE L'ARTESANIA EN L'OFERTA I LA PROMOCIÓ TURÍSTICA DE LA COSTA DAURADA**
- 2 LA SOSTENIBILITAT AMBIENTAL DELS HOTELS I CÀMPINGS DE LA COSTA DAURADA A TRAVÉS DE L'ANÀLISI WEB**
- 3 COM COMUNICAR LA SOSTENIBILITAT AMBIENTAL EN EL SECTOR TURÍSTIC?**
- 4 ANÀLISI DE L'ACCESSIBILITAT WEB EN LA PROMOCIÓ I L'OFERTA TURÍSTICA DE LA COSTA DAURADA**

Anàlisi de l'artesania en l'oferta i la promoció turística de la Costa Daurada

Dra. Anna Isabel Serra, Dept. d'Història i Història de l'Art (URV),
Dra. Marta Nel-lo, GRATET, Dept. Geografia (URV)
Dra. Alba Font, Tècnica-investigadora del projecte

PUNT DE PARTIDA

Des de la Càtedra d'Innovació i Recerca Turística s'aposta per generar accions que consolidin vincles entre el turisme, l'artesania, el patrimoni i, òbviament, el territori.

Ens hem centrat, en aquesta ocasió, en un punt: **el treball dels nostres artesans**. Els considerem com a uns destacats actius vertebradors entre el treball local, un espai que ocupen de ple dret, sovint centenari i els seus compradors dels seus productes, ja siguin locals o forasters.

A L'ARTESANIA HI CONFLUEIXEN NOMBROSOS ASPECTES A DESTACAR:

- tradició
- patrimoni
- recursos locals

“Es considera artesanía als efectes d’aquesta disposició **aquelles activitats** incloses dins el Repertori de famílies d’oficis artesans **que comporten la formació, la creació, la producció i la transformació d’objectes**.

El resultat ha de ser un producte artesà local, individualitzat i realitzat amb matèria primera natural o matèria industrial reciclada que combini la tècnica, la tradició i/o la innovació, i que en cap cas sigui susceptible d’una producció industrial, totalment mecanitzada o en grans sèries, per a la seva comercialització.

L’artesanía ha d’esdevenir un encreuament de les metodologies del treball, el disseny i de l’experimentació de les arts plàstiques i visuals fonamentades pel domini d’un o més oficis.”

DECRET 182/2014, de 30 de desembre, sobre l'activitat artesanal.

OBJECTIUS DE L'ARTESANIA

- Afavorir la modernització i adaptació a l'entorn actual de l'estructura artesanal de Catalunya en tots els àmbits: producció, disseny, imatge i publicitat, creació de marca i comercialització.
- Fomentar la representació, la presència i el coneixement, tant a Catalunya com a l'exterior, del sector de l'artesanía catalana.
- Posar en valor l'acreditació del carnet d'artesà en les dues modalitats, cultural i professional.
- Promoure l'associacionisme i garantir els canals de comunicació amb el sector.
- Fer anàlisi de les tendències del sector de l'artesanía i dels serveis i del seu mercat. Gestionar la informació i el coneixement del sector.
- Vetllar per la formació artesanal i per la vinculació amb la reinserció laboral i cohesió social.
- Fomentar el patrimoni artesanal a nivells de qualitat i excel·lència.

DIAGNOSI SOBRE L'ARTESANIA A LA DEMARCATIÓ DE TARRAGONA

Situació del sector i el seu paper
en la generació de riquesa
i en nínxol d'emprenedoria cultural

Diputació Tarragona

La Diputació de Tarragona, a través de l'Àrea de Recursos Humans, Ocupació i Emprenedoria i en línia amb el Pla de Mandat 2020-2023 de la corporació, l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), persegueix impulsar una economia territorial basada en el coneixement que afavoreixi el desenvolupament social i econòmic, equilibrat i sostenible del territori, amb l'objectiu, entre d'altres, d'evitar el seu despoblament.

Alhora, promou la recerca del bé comú i la creació de valor social, vetllant per una distribució territorial diversa que sigui igualitària, rural, urbana, agrícola, industrial, turística i cultural.

El sector de l'artesanía es considera com a sector emergent dins el món cultural, i és rellevant determinar-ne la importància i situació des d'una perspectiva econòmica.

Així, l'estudi té com a principal finalitat analitzar el sector de l'artesanía a la demarcació de Tarragona, on s'inclouen les comarques de l'Alt Camp, el Baix Camp, el Baix Ebre, el Baix Penedès, la Conca de Barberà, el Montsià, el Priorat, la Ribera d'Ebre, el Tarragonès i la Terra Alta.

REPERTORI DE FAMÍLIES D'OFICIS ARTESANS

Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya

ARTS DEL LLIBRE (família 1 / tipus B)

- 1.1 Cal·lígraf/a
- 1.2 Enquadernador/a
- 1.3 Fotògraf/a tradicional
- 1.4 Gravador/a
- 1.5 Il·lustrador/a
- 1.6 Impressor/a

CERÀMICA (família 2 / tipus A)

- 2.1 Ceramista
- 2.2 Mosaicista
- 2.3 Rajoler/a
- 2.4 Terrissaire

PELL/CUIR (família 3 / tipus A)

- 3.1 Baster/a
- 3.2 Boter/a
- 3.3 Cuireter/a
- 3.4 Marroquiner/a
- 3.5 Pelleter/a
- 3.6 Sabater/a

CONSTRUCCIÓ (família 4 / tipus B)

- 4.1 Estucador/a
- 4.2 Mestre/a d'obres en construcció artesanal
- 4.3 Mosaicista hidràulic

FERRO/METALL (família 5 / tipus A)

- 5.1 Bronzer/a
- 5.2 Courer/a, llaurer/a
- 5.3 Esmaltador/a
- 5.4 Ferrer/a
- 5.5 Ferrer/a de tall
- 5.6 Fonedor/a
- 5.7 Forjador/a
- 5.8 Repussador/a i cisellador/a

ELEMENTS NATURALS (família 6 / tipus A)

- 6.1 Art bonsai
- 6.2 Art floral
- 6.3 Barraquer/a
- 6.4 Cerer/a
- 6.5 Cisteller/a
- 6.6 Corder/a
- 6.7 Espardenyer/a
- 6.8 Estorer/a
- 6.9 Herbolari/a
- 6.10 Manufacturera de mobles
- 6.11 Manufacturera d'objectes i complements
- 6.12 Perfumista
- 6.13 Sabonaire
- 6.14 Surer/a

FUSTA (família 7 / tipus A)

- 7.1 Cadiraire
- 7.2 Constructor/a d'objectes de fusta
- 7.3 Culleraire
- 7.4 Daurador/a, policromador/a
- 7.5 Ebenista
- 7.6 Fuster/a
- 7.7 Lacador/a
- 7.8 Marqueter/a
- 7.9 Mestre/a d'aixa
- 7.10 Ornamentador/a
- 7.11 Retaulista
- 7.12 Tallista
- 7.13 Tapisseria de mobles
- 7.14 Tomer/a

INSTRUMENTS MUSICALS (família 8 / tipus B)

- 8.1 Afinador/a
- 8.2 Constructor/a d'instruments de corda
- 8.3 Constructor/a d'instruments de percussió
- 8.4 Constructor/a d'instruments de vent
- 8.5 Lutier
- 8.6 Orguener/a

JOIERIA (família 9 / tipus B)

- 9.1 Argenter/a
- 9.2 Encastador/a (o clavador/a)
- 9.3 Gravador/a
- 9.4 Joier/a
- 9.5 Modelador/a en cera de joieria
- 9.6 Orfebre

PAPER (família 10 / tipus A)

- 10.1 Cartoner/a
- 10.2 Paperer/a

PEDRAMINERAL (família 11 / tipus A)

- 11.1 Lapidari/a
- 11.2 Manufacturera d'objectes de sal
- 11.3 Manufacturera d'objectes d'alabastre
- 11.4 Picapedrer/a
- 11.5 Tallador/a

TÈXTEL (família 12 / tipus A)

- 12.1 Barreter/a
- 12.2 Brodador/a
- 12.3 Catifer/a
- 12.4 Cosidor/a
- 12.5 Enfeltador/a
- 12.6 Estampador/a
- 12.7 Filador/a
- 12.8 Manufacturera Patchwork
- 12.9 Matalasser/a
- 12.10 Modista
- 12.11 Puntaire
- 12.12 Sastre/ssa
- 12.13 Teixidor/a
- 12.13.1 Teixidor/a d'alt lliç
- 12.13.2 Teixidor/a de baix lliç
- 12.13.3 Teixidor/a de macramé
- 12.13.4 Teixidor/a de punt de mitja
- 12.13.5 Teixidor/a de ganxet
- 12.14 Tintorer/a

VIDRE (família 13 / tipus A)

- 13.1 Bufador/a
- 13.2 Decorador/a
- 13.3 Fomer/a de vidre
- 13.4 Vitraler/a

ARTESA/ANA INTERDISCIPLINAR/VÀRIA (família 14 / tipus B)

- 14.1 Aparadorista
- 14.2 Conservador/a i Rehabilitador/a de vehicles històrics a motor
- 14.3 Emmotllador/a
- 14.4 Escenògraf/a
- 14.5 Escultor/a
- 14.6 Figurista de pessebre
- 14.7 Imatger/a
- 14.8 Maquetista
- 14.9 Miniaturista
- 14.10 Modelista
- 14.11 Pessebrista
- 14.12 Reliotger/a
- 14.13 Titellaire
- 14.14 Multidisciplinari/a

ARTS DE PESCA (família 15 / tipus A)

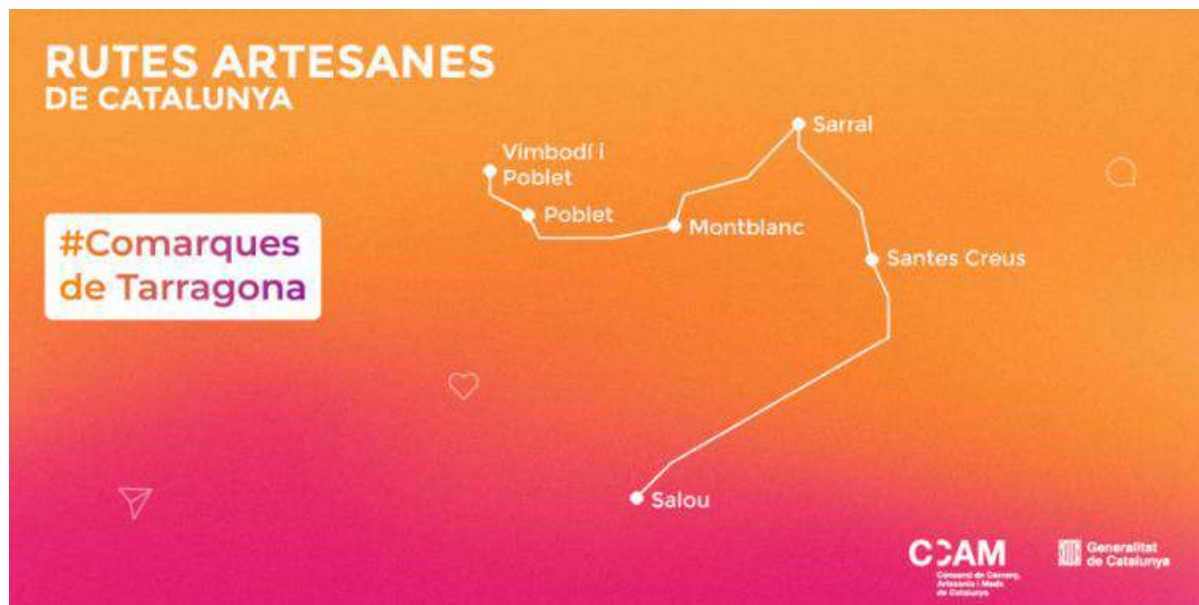
- 15.1 Armador/a i adobador/a (o remallaire o sargidor/a)
- 15.2 Nanser/a
- 15.3 Palangrer/a

TIPOLOGIA DE FAMÍLIES

- Tipus A Família d'oficis artesans relacionada amb la creació a partir de matèries primeres o matèries manipulades
- Tipus B Família d'oficis artesans relacionada amb diferents tècniques de creació de peces artesanes

Rutes d'artesanania de la Generalitat

La Generalitat de Catalunya ofereix diverses rutes d'artesanania que permeten descobrir i gaudir de les tradicions artesanals de la regió. Aquestes rutes inclouen visites a tallers, botigues i centres d'artesanania, on es poden veure demostracions en viu i adquirir productes locals.

1

ANÀLISI DE L'ARTESANIA EN L'OFERTA I LA
PROMOCIÓ TURÍSTICA DE LA COSTA DAURADA

Diputació Tarragona

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
Càtedra d'Innovació i Recerca
Turística Salou - Costa Daurada

QUE HEM FET?

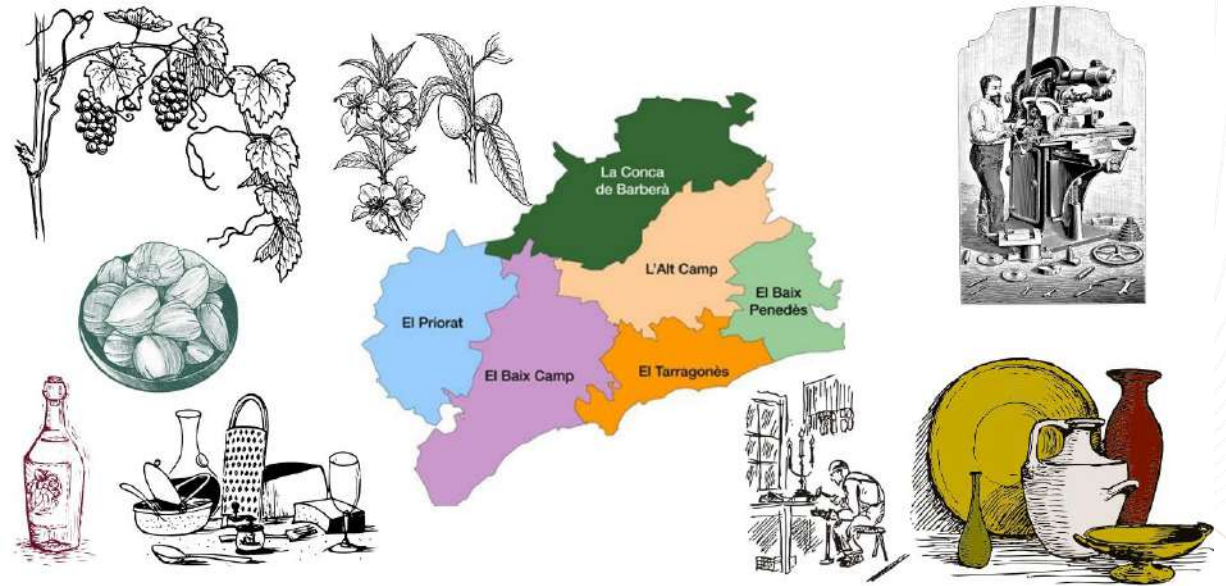
Per comprendre les potencialitats i fortaleeses del sector artesà de la província de Tarragona, vam decidir començar des dels fonaments. Així com en l'arquitectura, per parlar de parets mestres, arcs i voltes que sostenen un edifici, en l'artesania també és fonamental construir un coneixement sòlid que ens permeti establir les bases per al seu futur. Aquest informe descriu les primeres passes que hem donat en aquest camí, posant en valor la tasca de recerca i identificació de l'ecosistema d'artesans a la regió.

Recerca dels artesans

El nostre alumne, Abdel, va iniciar la recerca amb l'objectiu d'identificar i mapejar els artesans de la província. Per a aquesta tasca, es va basar en informació disponible als webs de les oficines de turisme, consells comarcals i ajuntaments de les diverses poblacions de Tarragona. Aquest treball d'investigació ha estat essencial per crear un primer registre d'artesans, establint així una base de dades preliminar.

QUE HEM FET?

Recollida de dades: es van consultar les pàgines web oficials d'organismes locals com ajuntaments, consells comarcals i oficines de turisme, a la recerca de llistats d'artesans locals i els seus contactes. Abans d'aquest procés, es va dur a terme una revisió exhaustiva de la legislació vigent relacionada amb l'artesania, incloent normatives locals, autonòmiques i estatals. Això va permetre comprendre el marc legal que regula l'activitat artesanal, així com les mesures de suport i promoció existents. El resultat d'aquesta recerca ens ha proporcionat una imatge inicial dels tipus d'artesans que treballen a la província de Tarragona.

QUE HEM FET?

Tipologia d'artesans identificats: diversitat i riquesa del patrimoni artesanal de la regió, amb representants de pràcticament tots els oficis tradicionals.

- Teixits: artesans que treballen amb tècniques tradicionals de teixit.
- Vidre: la creació de peces de vidre, sovint amb mètodes artesanals com el bufat.
- Orfebres i joiers que dissenyen i fabriquen joies.
- Vímet: fibres naturals per crear cistells i altres productes de vímet.
- Sabons naturals a base d'ingredients naturals.
- Sabaters i espardenyers per la creació de calçat tradicional.
- Cerers per crear espelmes i altres objectes decoratius.
- Torners per a la creació de peces de fusta o altres materials.
- Terrissaires, artesans de la ceràmica que fabriquen objectes decoratius i utilitaris amb argila.

Tot i que el patrimoni gastronòmic és una part important de la cultura de la província, hem decidit que en aquesta primera trobada no tractarem aquest aspecte. Ens hem volgut centrar exclusivament en l'artesanía vinculada a materials físics, com el tèxtil, el vidre o la fusta, per tal de delimitar més clarament el nostre àmbit d'actuació inicial.

Durant la nostra investigació, hem identificat una certa desunió pel que fa a la promoció i visibilització dels artesans locals en molts pobles i ciutats de la província. Aquest fet ha dificultat el nostre treball de localització dels artesans, ja que:

- **La informació no és uniforme:** Alguns ajuntaments disposen de llistats d'establiments artesanals publicats en línia, però no és un estàndard general. A més, la seva presència en les plataformes municipals no sempre és visible o fàcil de trobar.
- **Poca visibilitat en les oficines de turisme:** En diverses oficines de turisme, no es troba informació sobre els artesans en llocs accessibles o visibles per al públic. Això limita l'accés a aquesta informació tant per a visitants com per a residents.

Tot i aquestes dificultats, durant el procés hem descobert que el territori no està inactiu a nivell artesanal, sinó que s'estan impulsant moltes iniciatives de gran valor. A continuació, destaquem algunes de les més significatives:

- **Escola de Puntaires de l'Espluga de Francolí:** Una iniciativa que manté viva la tradició.
- **Dones cistelleres del Gaià:** protegeix el territori i la seva cultura artesana a través de l'elaboració de productes de vímet.
- **Iniciatives municipals a Solivella:** Ajuntaments com el de Solivella estan apostant decididament per projectes orientats a la promoció de l'artesanía local.
- **Museus especialitzats, com el Museu de l'Esmalt de Salou:** preserven i promocionen oficis.
- **Mapes per a visitants:** Hem trobat exemples de mapes interactius o físics que indiquen clarament on es poden adquirir peces artesanals especials, facilitant l'experiència als turistes i donant visibilitat als artesans locals.

També hem identificat la presència de modelistes i miniaturistes, oficis que enriqueixen encara més el panorama artesanal de la província.

IDEES PRINCIPALS

- L'Artesania es un vector d'atracció turística encara per desenvolupar.
- Urgent la seva promoció com atractiu turístic.
- Cal crear productes turístic al voltant de l'artesanía.
- Cal identificar els artesans dels nostres territoris/destinacions.
- Manca d'associacionisme.
- En la Guia d'associacions i gremis artesans de Catalunya del Consorci de Comerç Artesania i Moda de Catalunya només es troba representant a Tarragona Amics per a la Recuperació i Promoció de Gorres de Cop de Bellvei.
- Es proposa fer un vídeo dels artesans de la Costa Daurada
- L'artesanía a les zones rurals pot ser un producte turístic atractiu que donar força a la identitat del territori.
- Llaços importants de dona i artesanía a la Costa Daurada. Sobretot a les zones rurals.
- Donar valor al carnet d'artesans.
- Necessària formació adreçada als artesans amb estratègia comunicativa i identificació del client.
- Es fan fires d'artesans en molts municipis de la Costa Daurada però els artesans també fan menció d'intrusisme lo que devalua la figura dels artesans del territori.

CONCLUSIONS – IDEES PRINCIPALS

- Escassa presència i visibilitat de l'artesania i dels artesans a nivell de les pàgines webs de turisme de les destinacions turístiques de la Costa Daurada.
- 70 municipis de la Costa Daurada celebren fires d'artesans, fires medievals i fires de nadal amb venda d'artesanies. Les fires que es celebren en molts casos no son continuades en el temps. En la majoria dels casos son fires on els artesans locals es veuen poc representats.
- De l'anàlisi realitzat en els municipis de la Costa Daurada destaquem: En un 73% de de les pàgines webs de turisme no es fa referència a l'artesania com a atractiu ni als seus artesans locals. També cal fer menció que en el 27% que si es fa menció de l'artesania, un 92% dels municipis són d'interior.
- Associacions d'artesans identificades a la Costa Daurada. Poca visibilitat a nivell turístic.

Agrupació d'Artesans, Expositors d'Artesania i Col·leccionisme de Salou (AEACS)
Associació Tarragonina d'Expositors d'Artesania (ATEA)
Associació d'Amants de l'Art i l'Artesania Artificus
Col·lectiu d'Artesans i Expositors d'Artesania de la Pineda
Associació Artesania de les Gorres de Cop
Associació L'ESTANY ARTESANS I AMICS DE LA ARTESANIA
Associació Penedès d'Artesania
Associació Taller de Artesanía y Cultura del Baix Penedès
Associació Tarragonina Foment Artesania
Associació Torrenca d'Artesania (ATA)
Associació chams, artesanía y cultura del Baix Penedès
Col·lectiu d'artesans, brocanters i pintors del Penèdes
Associació d'artesans de l'Alt Camp
Col·lectiu Reusenc D'Artesans i Expositors D'Artesania
Fet a la Conca

ANÀLISI I PROPOSTES SOBRE L'ARTESANIA A LA PROVÍNCIA DE TARRAGONA

L'artesanía a la província de Tarragona té un potencial considerable com a element dinamitzador cultural i econòmic. No obstant això, es perceben una sèrie de reptes i oportunitats que podrien ser millor aprofitades per part dels protagonistes del sector. L'objectiu principal d'aquesta anàlisi ha estat explorar possibles eixos vertebradors i sinèrgies que ajudin a enfortir el teixit artesà i la relació amb el marc territorial, especialment dins de les activitats de la Càtedra d'Innovació i Recerca Turística.

Un dels principals reptes identificats és la falta de connexió i cohesió entre els diversos creadors i creadores de la regió. Aquest fet genera una percepció de dispersió que impedeix establir una identitat artesana forta. En aquest sentit, és necessari identificar eixos vertebradors que connectin l'artesanía amb altres sectors com el turisme, la cultura, i fins i tot l'economia local. A més, l'establiment de sinèrgies entre artesans, associacions i institucions públiques o privades podria facilitar un suport mutu, millor difusió i més oportunitats de negoci.

PROPOSTES D'ACCIÓ

1. Creació de rutes artesanals temàtiques, que integrin els artesans dins d'una narrativa que inclogui cultura, gastronomia i natura. Aquestes rutes podrien funcionar com a eixos de vertebració territorial, vinculant la creació artística amb elements turístics locals, la qual cosa podria generar un valor afegit per als visitants.

2. Díptic trimestral de fires d'artesanía per millorar la visibilitat de l'artesanía de la regió, que reculli les fires, mercats i altres esdeveniments artesanals. Aquest element de divulgació permetria tant als residents com als visitants planificar la seva participació en aquests esdeveniments, promovent una afluència de públic més gran i potenciant les vendes.

3. Avaluació dels mercats actuals: anàlisi dels mercats d'artesanía existents per determinar si són els més adequats, si cal la creació de nous mercats o la revisió de les estratègies de promoció per ampliar la seva visibilitat, i es podria fomentar l'ús de tecnologies digitals.

PROPOSTES D'ACCIÓ

4. Creació d'una web o "núvol de dades": És possible crear una plataforma digital, un núvol de dades, que reculli informació sobre els artesans, les seves obres i els esdeveniments associats. Aquesta eina no només facilitaria la difusió del treball dels mestres artesans sinó que també permetria la interconnexió entre ells, fomentant el diàleg i la col·laboració.

5. Gestió i Carnet del mestre artesà: Seria interessant explorar si es podria facilitar una gestió més coordinada i àgil per als mestres artesans, que no només acrediti la seva experiència sinó que també faciliti la seva participació en fires i mercats, aportant més beneficis, presitigi i reconeixements.

6. Silenci o difusió del treball fet? Un altre debat important és si cal mantenir un cert silenci de divulgació sobre el treball artesanal, basant-se en la idea de preservar la seva exclusivitat i autenticitat, o bé optar per una estratègia més agressiva de difusió i promoció. Aquesta decisió s'ha de valorar conjuntament amb els artesans per trobar un equilibri entre visibilitat i respecte pel procés creatiu.

La sostenibilitat ambiental dels hotels i càmpings de la Costa Daurada a través de l'anàlisi web

Dr. Òscar Saladié

Dra. Maria Trinitat Rovira Soto

Estudiant Maria García

Investigadors del projecte IRT Salou – Costa Daurada

CONTEXT

El canvi climàtic genera una sèrie d'impactes en les destinacions turístiques, augmentant la seva vulnerabilitat i disminuint la seva atractivitat. Aquesta situació pot ser especialment crítica en la Costa Daurada, una destinació madura del litoral mediterrani, ja que, malgrat haver implementat alguna estratègia de reformulació, continuen depenent de la platja i dels seus elements associats com a principal atractiu. En aquest context, el concepte de sostenibilitat emergeix com el marc per articular mesures que permetin combatre els efectes no desitjats del canvi climàtic.

Les estratègies de mitigació i adaptació es plantegen des de diferents escales, però poden ser més efectives a escala local, ja que, d'una banda, les mesures s'adapten al context específic de cada destí, i de l'altra, involucren els actors del territori en el procés d'implementació. Això pot convertir-se en un avantatge competitiu per al destí.

En relació amb la **sostenibilitat ambiental dels hotels i càmpings**, aquest enfocament és clau. Els establiments turístics, especialment aquells situats en zones de gran vulnerabilitat, com les àrees costaneres del Mediterrani, haurien d'adoptar mesures concretes per mitigar i adaptar-se als efectes del canvi climàtic.

Aquests establiments poden jugar un paper important en la sostenibilitat local aplicant pràctiques que redueixin el consum d'energia i aigua, optimitzant la gestió de residus i fomentant l'ús de fonts d'energia renovable.

L'adaptació d'hotels i càmpings a aquestes estratègies no només contribueix a la protecció del medi ambient, sinó que també pot convertir-se en un element diferenciador que millori la seva competitivitat.

Per exemple, la implementació de polítiques de sostenibilitat com la certificació ambiental, la promoció de la biodiversitat local o la reducció de l'ús de plàstics pot augmentar l'atractiu dels establiments entre turistes conscienciats amb la sostenibilitat. Així, hotels i càmpings que integrin aquestes mesures poden fer front als impactes del canvi climàtic tot atraient un públic més exigent en termes de responsabilitat ambiental, convertint la sostenibilitat en una estratègia competitiva i de futur.

SOSTENIBILITAT

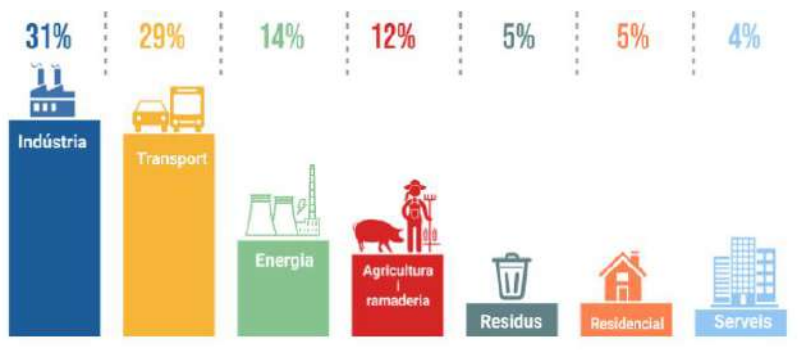
CANVI CLIMÀTIC

IMPACTE EN

CONTRIBUCIÓ A

ACTIVITATS SOCIOECONÒMIQUES

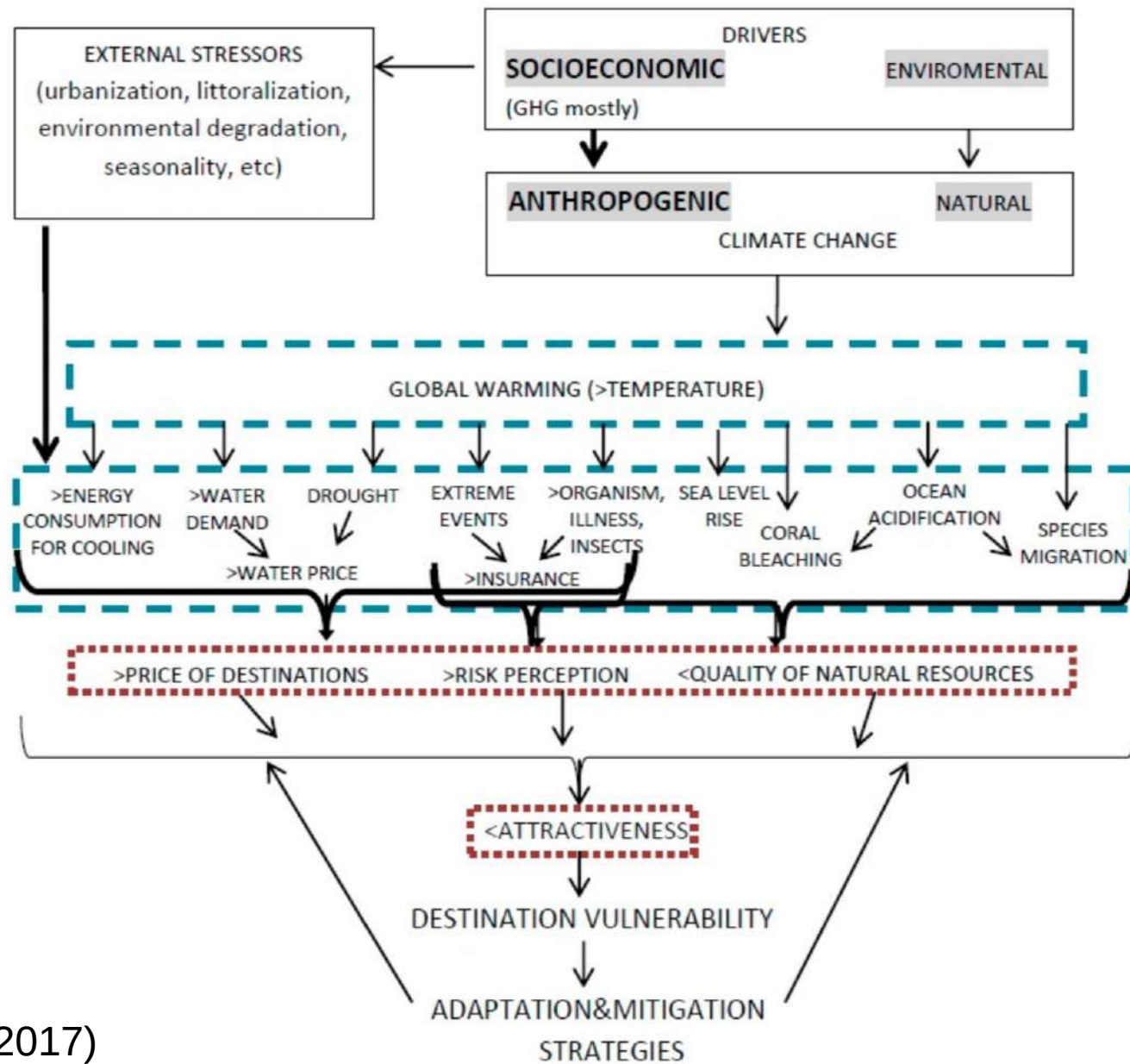
MITIGACIÓ

ADAPTACIÓ

TURISME

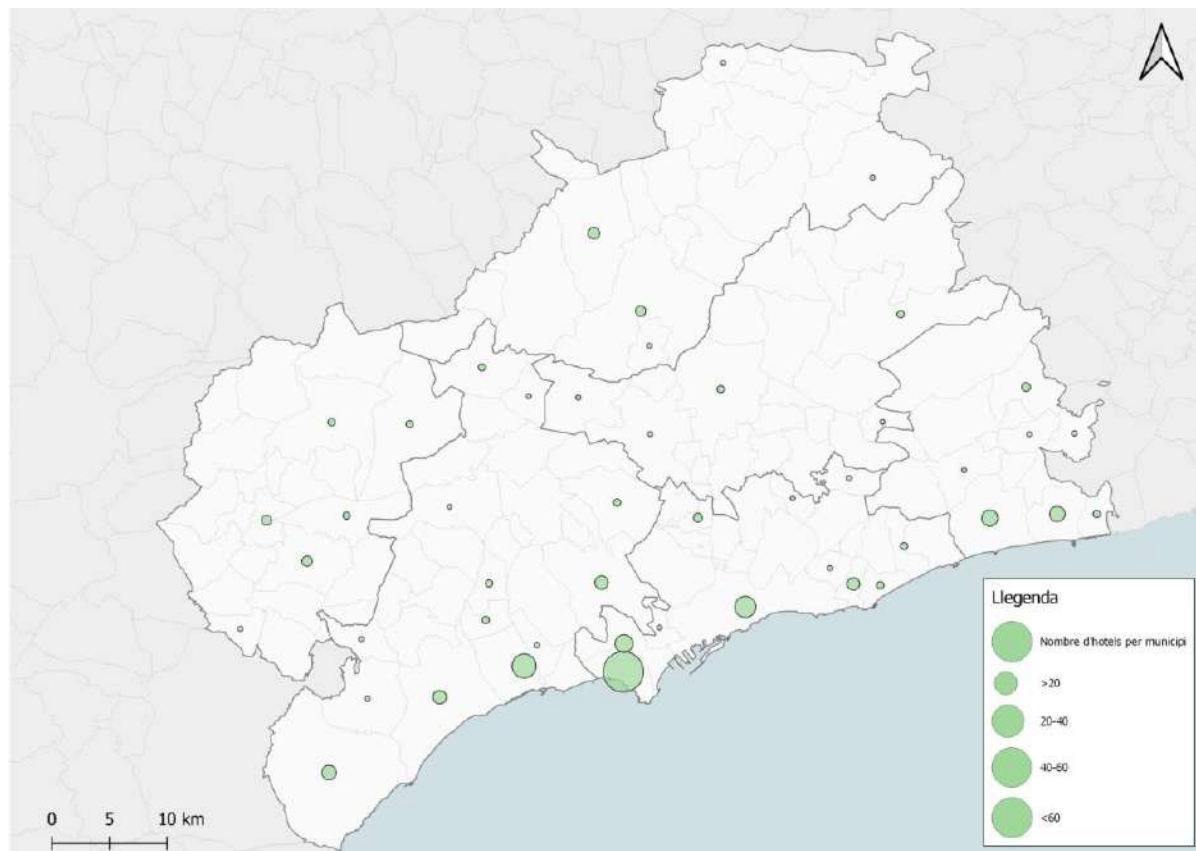
vulnerabilitat

CONTEXT

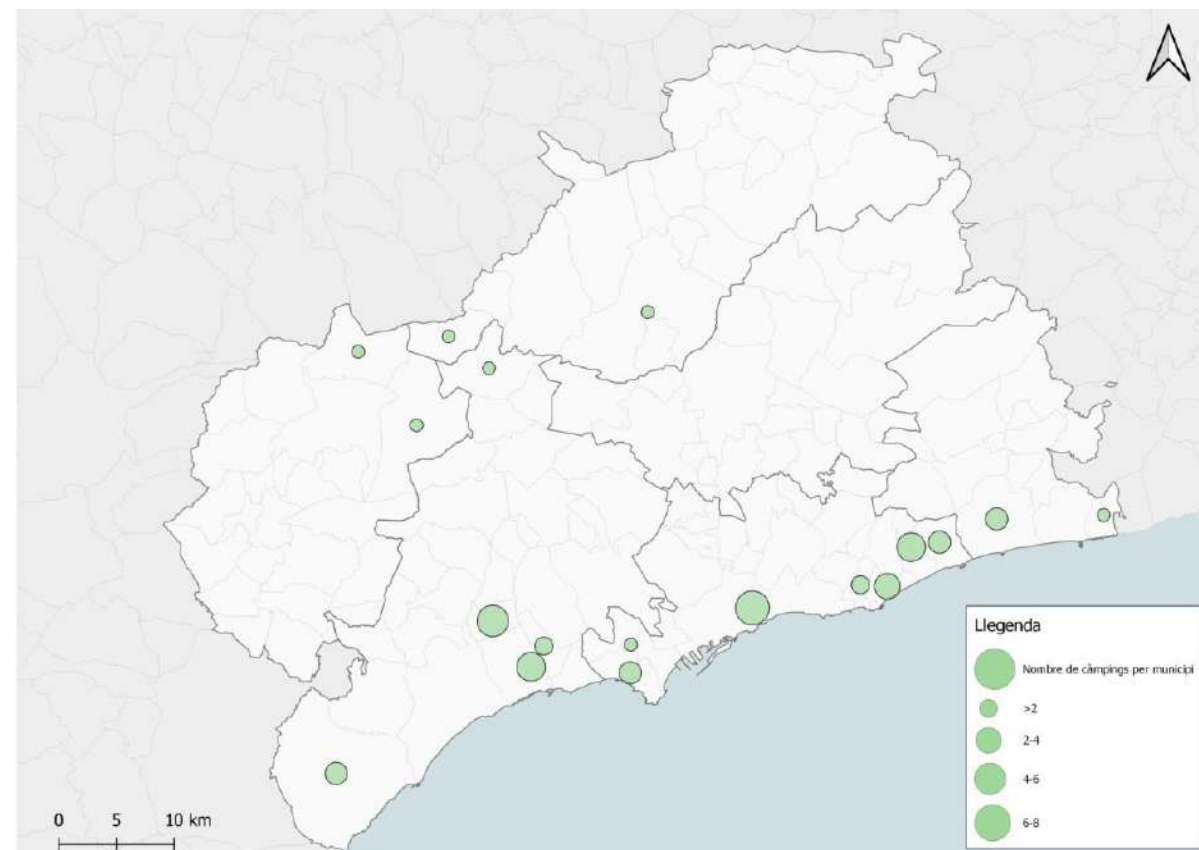

Santos-Lacueva, Anton Calvé i Saladié (2017)

225 hotels: 200 web i 25 sense web

50 càmpings: 47 web i 3 sense web

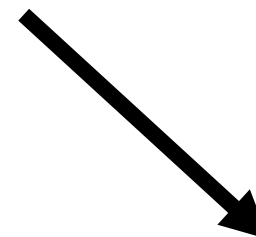

200 HOTELS

68 (34%)

Web amb espai dedicat a temes
de sostenibilitat

132 (66%)

Web sense espai dedicat
a temes de sostenibilitat

48

certificació ambiental

38

Pla Sostenibilitat

HOTELS

	Residus	Aigua	Energia	Canvi Climàtic	
Compromisos genèrics	58	24	39	34	
Compromisos explícits	29	8	13	19	
Mesures genèriques	20	15	20	21	
Mesures concretes	12	39	38	8	
	Residus	Aigua	Energia	Canvi Climàtic	
1	26	24	20	28	
2	17	26	24	13	
3	13	3	14	8	
4	2	0	0	1	
	58	53	58	50	

47 CÀMPINGS

12 (25,5%%)

Web amb espai dedicat a temes de sostenibilitat

35 (74,5%)

Web sense espai dedicat a temes de sostenibilitat

8

certificació ambiental

4

Pla Sostenibilitat

CÀMPINGS

	Residus	Aigua	Energia	Canvi Climàtic	
Compromisos genèrics	14	10	12	11	
Compromisos explícits	0	4	5	3	
Mesures genèriques	0	0	4	2	
Mesures concretes	15	10	8	3	
	Residus	Aigua	Energia	Canvi Climàtic	
1	3	4	1	5	
2	13	7	11	7	
3	0	2	2	0	
4	0	0	0	0	
	16	13	14	12	

RESIDUS

Compromisos genèrics: Minimització i segregació de residus.

Compromisos explícits: Reduir un 25% el volum de residus generats per l'estada

Mesures genèriques: Promoure las 3 R a les seves instal·lacions i models de producció: reduir, reciclar i reutilitzar.

Mesures concretes: Reducció de plàstics d'un sol ús a les habitacions i substitució d'envasos monodosi d'*amenities* per dispensadors ecològics. Cada any s'han deixat de consumir 2,5 milions

AIGUA

Compromisos genèrics: Animar als hostes a limitar el seu consum d'aigua a través de fulletons informatius.

Compromisos explícits: Gestió de l'Aigua. Reduir un 20% el consum d'aigua i minimitzar l'impacte de la nostra activitat sobre el medi aquàtic

Mesures genèriques: Grans esforços per tal d'assegurar un us adequat, afavorint que les futures generacions no pateixin restriccions.

Mesures concretes: inversió de prop de XXX€ en la reparació de fuites en piscines, impermeabilització de aljubs, digitalització consums hídrics o sistemes de detecció de fuites mitjançant el control i monitorització de pous.

Conclusions

Estratègies de Sostenibilitat per a Hotels i Càmpings a la Costa Daurada

Eficiència energètica i ús d'energies renovables

- Instal·lació de plaques solars i sistemes d'energia renovable.
- Substitució de bombetes per il·luminació LED de baix consum.
- Optimització dels sistemes de climatització amb sensors i tecnologia intel·ligent.

Gestió eficient de l'aigua

- Implementació de sistemes de reutilització d'aigua, com el reciclatge d'aigües grises per a regar jardins.
- Instal·lació d'aixetes i dutxes amb reguladors de flux per reduir el consum d'aigua.
- Promoció de l'ús conscient de l'aigua entre els clients amb campanyes de sensibilització.

Mesures per un turisme sostenible

- Eliminació progressiva de plàstics d'un sol ús i substitució per materials biodegradables.
- Promoció de la separació de residus i programes de reciclatge eficients.
- Ús de productes de neteja ecològics i no contaminants.
- Col·laboració amb productors locals per oferir productes de quilòmetre zero en els menús i serveis.
- Impuls de pràctiques de turisme responsable que respectin la cultura i l'entorn natural.
- Certificació i adhesió a estàndards de turisme sostenible, com ara la ISO 14001 o la certificació Biosphere.

Com comunicar la sostenibilitat ambiental en el sector turístic?

Dra. Alba Font, Tècnica-Investigadora del projecte IRT Salou – Costa Daurada

COM COMUNICAR LA SOSTENIBILITAT AMBIENTAL EN EL SECTOR TURÍSTIC?

La comunicació ha de ser una part fonamental de l'estratègia de sostenibilitat de l'empresa perquè permet compartir els objectius, accions i èxits tant a nivell intern com extern.

Una comunicació clara i transparent ajuda a construir confiança i credibilitat, mostrant que l'empresa està realment compromesa amb la sostenibilitat i els seus beneficis.

Comunicar la sostenibilitat de la teva empresa turística és essencial per guanyar la confiança dels clients, optimitzar resultats, millorar la rendibilitat i contribuir a un futur més responsable.

12

ACCIONS PER COMUNICAR LA SOSTENIBILITAT

Arriba al teu públic objectiu utilitzant diversos canals de comunicació. Cada canal pot ser utilitzat per arribar a diferents segments de clients i adaptar el missatge a l'audiència específica.

INCORPORA UNA SECCIÓ DE SOSTENIBILITAT A LA TEVA WEB I A LA TEVA NEWSLETTER

Afegeix una pestanya dedicada a la sostenibilitat al menú principal del teu lloc web per explicar detalladament les teves iniciatives i pràctiques sostenibles. Assegura't que aquesta secció sigui accessible i fàcil de trobar.

Utilitza la teva newsletter. Això no només manté els teus subscriptors informats, sinó que també els compromet amb les teves iniciatives.

Booking.com

Certificaciones

☒ Certificación de sostenibilidad

TOP 10 ECOINFLUENCERS ESPANYA

by Alba Huerga | Jan 14, 2022 | Ajudes,
Economía, Naturaleza | 0 comentarios

Comparteix l'article:

UTILITZA LES XARXES SOCIALS PER PROMOURE LA SOSTENIBILITAT

Crea una secció dedicada a la sostenibilitat a les teves xarxes socials “un destacat”.

Publica continguts rellevants com fotos, vídeos o articles que destaquen les teves pràctiques sostenibles.

COL·LABORA AMB ECOINFLUENCERS

A través de vídeos virals, tik toks, fotografies o infografies, tracten de conscienciar a la seva comunitat de seguidors sobre la importància de no mirar a un altre costat, i implicar-se en la lluita contra el canvi climàtic.

3

COM COMUNICAR LA SOSTENIBILITAT
AMBIENTAL EN EL SECTOR TURÍSTIC?

Arriba al teu públic objectiu utilitzant diversos canals de comunicació. Cada canal pot ser utilitzat per arribar a diferents segments de clients i adaptar el missatge a l'audiència específica.

ESTABLEIX ALIANCES ESTRATÈGIQUES EN LA TEVA CADENA DE SUBMINISTRAMENT

Identifica i treballa amb empreses i socis que comparteixin valors similars en matèria de sostenibilitat.

Productes locals i sostenibles a les habitacions i al restaurant de l'allotjament.

UTILITZA MATERIAL VISUAL ATRACTIU AL TEU ESTABLIMENT: CARTELLS INFORMATIUS, FOTOGRAFIES, FULLETONS

Dins del teu negoci, utilitza cartells, targetes informatives i fotografies per destacar les teves pràctiques diàries de sostenibilitat.

Col·loca cartells i pòsters a les zones comunes i a les habitacions que expliquin les pràctiques sostenibles que segueix l'allotjament, com ara la reducció del consum d'aigua i energia, el reciclatge i l'ús de productes ecològics.

EXHIBEIX CERTIFICATS DE SOSTENIBILITAT A LA RECEPCIÓ O EN ALTRES ZONES COMUNES

Utilitza paper reciclat per imprimir fullets que detallin les teves pràctiques sostenibles, com la gestió de residus, la conservació d'aigua i energia...

Exposicions temporals: Organitza exposicions temporals sobre temes de sostenibilitat, com ara l'ús de materials reciclats o iniciatives locals de conservació.

PATROCINA ACCIONS I INICIATIVES COMUNITÀRIES SOSTENIBLES

Comparteix i participa en iniciatives locals com neteges de platges, plantació d'arbres...

Uneix-te a organitzacions no governamentals o altres entitats que treballin per la sostenibilitat

Arriba al teu públic objectiu utilitzant diversos canals de comunicació. Cada canal pot ser utilitzat per arribar a diferents segments de clients i adaptar el missatge a l'audiència específica.

OFEREIX EXPERIÈNCIES TURÍSTIQUES SOSTENIBLES, VISITES GUIADES AMB EMPRESES LOCALS I ECOLÒGIQUES

Ofereix visites guiades i experiències amb empreses locals que practiquin la sostenibilitat, com tallers artesanals, reserves naturals, pescadors...

MERXANDATGE, AMENITATGES I OBSEQUIS SOSTENIBLES PER ALS CLIENTS

Vén productes de merxandatge fets amb materials sostenibles, com bosses de tela, ampelles reutilitzables o samarretes orgàniques amb el logo de l'allotjament i missatges de sostenibilitat.

Ofereix petits obsequis sostenibles als hostes, com llavors per plantar o productes de bany ecològics.

Col·labora amb artesans locals i productors ecològics.

FEEDBACK DELS CLIENTS: ENQUESTES, COMENTARIS I TESTIMONIS

Escolta els teus clients.

El feedback et permetrà identificar àrees de millora i ajustar les teves estratègies de sostenibilitat.

PROGRAMES DE FIDELITZACIÓ I RECOMPENSA PELS TEUS CLIENTS AMB ACCIONS SOSTENIBLES

Crea programes que recompensin els clients per comportaments sostenibles, com ara utilitzar serveis ecològics o participar en iniciatives verdes.

INVOLUCRA ELS TREBALLADORS FORMA'LS EN LES PRÀCTIQUES I ACCIONS DE SOSTENIBILITAT APLICADES

Ells són els ambaixadors de la teva empresa. Forma'ls en les polítiques i pràctiques de sostenibilitat perquè puguin comunicar-les als clients.

Exemples de publicacions a xarxes socials:

"Estem compromesos amb el medi ambient! Descobreix com les nostres pràctiques sostenibles fan del teu viatge una experiència més verda. #TurismeSostenible #EcoFriendly"

"Sabies que estalviem milers de litres d'aigua cada any amb les nostres pràctiques eficients? Ajuda'ns a conservar aquest recurs vital. #EstalviDAigua #TurismeSostenible"

"El nostre hotel utilitza energia renovable per reduir la petjada de carboni. Junts, fem un món més sostenible! #EnergiaVerda #EcoHotel"

"Gaudeix de la millor cuina local i ecològica. Donem suport als productors locals i cuidem el medi ambient. #ProductesLocals #EcoTurisme"

Anàlisi de l'accessibilitat web en la promoció i l'oferta turística de la Costa Daurada

Dra. Noemí Rabassa, Dept. Gestió Empreses (URV)

Dra. Marta Nel-lo, GRATET, Dept. Geografia (URV)

Dra. Alba Font, GRATET, Dept. Geografia (URV)

Investigadores del projecte IRT Salou – Costa Daurada

INTRODUCCIÓ

El turisme accessible, vist com un dret i una oportunitat de negoci, millora la competitivitat i la qualitat del servei, beneficiant tant a empreses com a destinacions (UNWTO, 2020).

Introduir aquest concepte en el sector turístic forma part d'una política de turisme responsable i contribueix a la sostenibilitat social (ISTO, 2023) (UNWTO, 2021).

Les estadístiques de l'Organització Mundial de la Salut (WHO, 2022) mostren que el 16% de la població mundial viu amb alguna discapacitat, amb un augment d'aquesta xifra. A Espanya, gairebé quatre milions de persones tenen discapacitat, fet que representa el 9% de la població (Impulsa Igualtat, 2023).

Segons Darcy i Buhalis (2011), el turisme accessible implica col·laboració per permetre a persones amb diversos requisits d'accés funcionar de manera independent i digna en entorns turístics universals, abastant diferents necessitats com mobilitat, visió, audició i dimensions cognitives (DHR, 2018).

INTRODUCCIÓ

Les destinacions turístiques han avançat molt per complir amb els requisits d'accessibilitat, facilitar la mobilitat, l'accés al destí i els allotjaments, però el repte és que l'oferta d'oci, cultura i gastronomia esdevingui una experiència universal de principi a fi.

L'accessibilitat a la informació és essencial per garantir la igualtat d'accés per a tothom, ja que la manca d'accessibilitat pot crear barreres significatives en l'ús generalitzat, reconeixent el poder de la web en la seva universalitat (Barners-Lee, T. 1997).

La hipòtesi de partida és l'existència de bretxes i la falta de col·laboració i coordinació en la cadena de valor turística per a un turisme accessible universal a la Costa Daurada.

Per donar resposta a la hipòtesi, s'han analitzat els portals de promoció i informació turística de 34 destinacions turístiques de la Costa Daurada, que pertanyen a la Xarxa d'Oficines de Turisme de Catalunya (XOTC), que es regula amb el Decret 75/2020, de 4 d'agost, de turisme de Catalunya, amb l'objectiu de comprovar si la informació proporcionada és digitalment accessible, així com si els destins estan adaptant, incorporant i visibilitzant informació per facilitar l'ús i el gaudi del destí a persones amb diferents necessitats. I el compromís d'accessibilitat establert.

ÀREA D'ESTUDI

La **Costa Daurada** La Costa Daurada té sis comarques i un total de 132 municipis. Un territori situat a la part sud de Catalunya, concretament a la província de Tarragona.

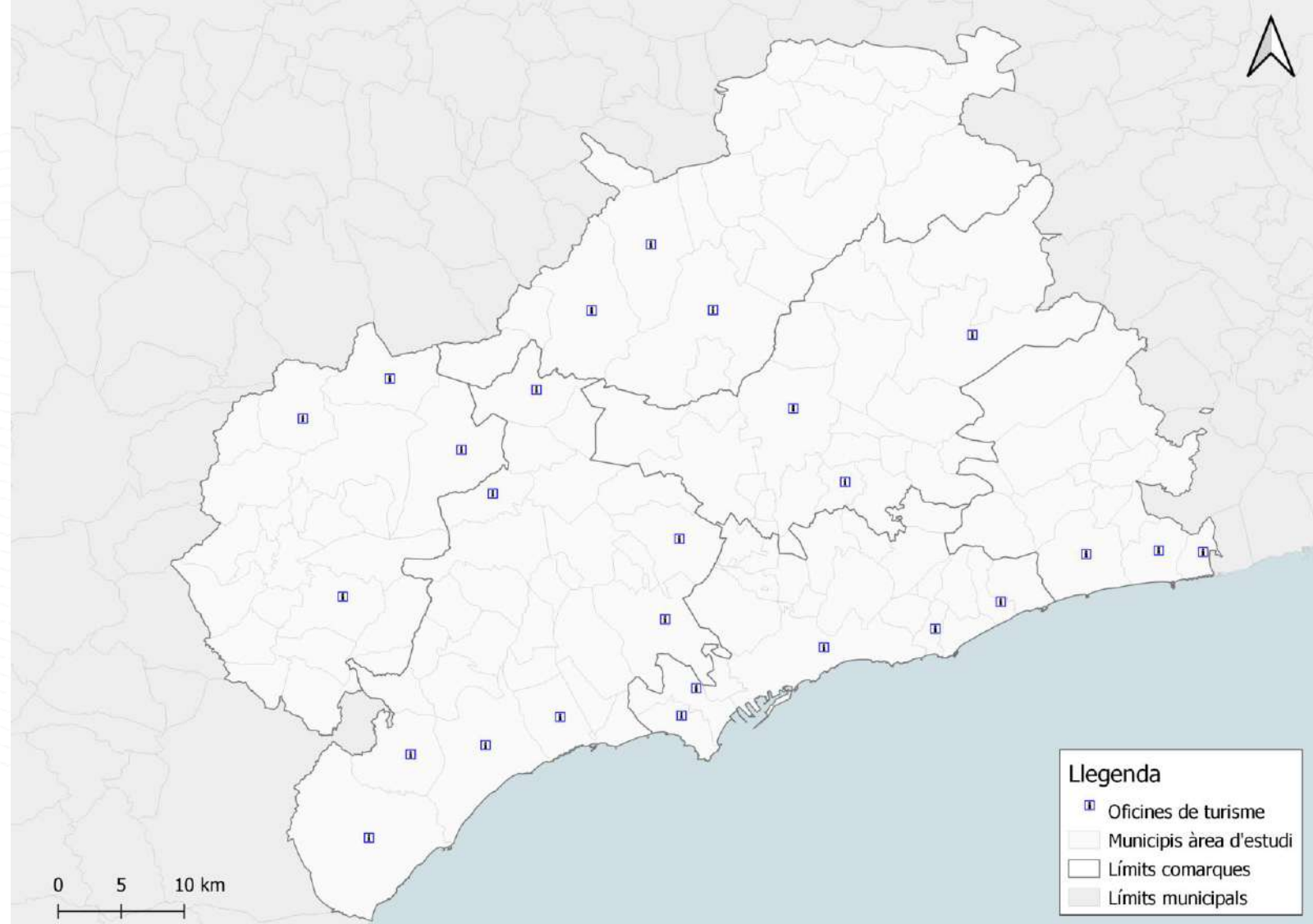

Figura 1. Àrea de estudio.

METODOLOGIA (Fase I)

En una primera fase, s'analitza l'accessibilitat digital dels 34 portals de les oficines de turisme municipals (26), comarcals (6), provincials (1) i autonòmics (1) que pertanyen a la ROTC. Es van analitzar normes, directives, criteris de conformitat i certificacions a nivell nacional, europeu i internacional (ITU, 2023). La recopilació de dades es va dur a terme el 18 de març de 2024. Per avaluar l'accessibilitat web, es va utilitzar l'eina AccesMonitor, la qual segueix els criteris de conformitat W3C-WCAG2.1.

O validador de práticas de acessibilidade Web (WCAG 2.1)

<https://accessmonitor.acessibilidade.gov.pt/>

Aquesta eina automàtica, proporcionada per l'Agència per a la Modernització Administrativa (AMA) de Portugal, és d'accés públic i ofereix resultats d'anàlisi amb gran simplicitat i claredat, alineats amb els objectius de l'estudi. La Comissió Europea, a través del seu repositori Open Source Observatory (ORSO), promou l'ús d'aquest programari lliure i de codi obert per a tota la Comunitat Europea.

AccesMonitor genera un informe sobre les pràctiques d'accessibilitat en una pàgina web, classificant-les en una escala del 1 al 10 segons les bones pràctiques d'accessibilitat. Aquesta puntuació ofereix a l'usuari una comprensió ràpida del nivell d'accessibilitat, evitant tecnicismes i fent que els informes siguin atractius tant per a principiants com per a experts, que poden utilitzar-los per identificar la línia de codi on es troba el problema.

4 Principis, 12 pautes, nivell de conformitat A (25 criteris), AA (13 criteris), AAA (23 criteris).

METODOLOGIA (Fase I - II)

En una segona fase, s'identifica i analitza a partir d'aquests portals la presència i visualització d'informació adreçada a un turisme accessible sobre equipaments, infraestructura, serveis, recursos, atraccions, activitats, experiències, etc.

En una tercera fase, es va avaluar la Declaració d'Accessibilitat que ha de ser present als llocs web.

RESULTATS (Fase I)

La puntuació mitjana de les pàgines web analitzades per AccesMonitor és de 7.94 sobre 10, amb petites variacions entre municipis que oscil·len entre 6.1 i 9.

Les capitals de comarca obtenen les puntuacions més altes. No hi ha diferències significatives entre municipis d'interior (7.85 sobre 10) i de litoral (7.76 sobre 10).

Pel que fa als cinc destinacions amb distinció de turisme familiar (Calafell, Cambrils, Salou, el Vendrell, Vila-seca), la mitjana es situa en 8.11, sent lleugerament superior al 7.7 del restant.

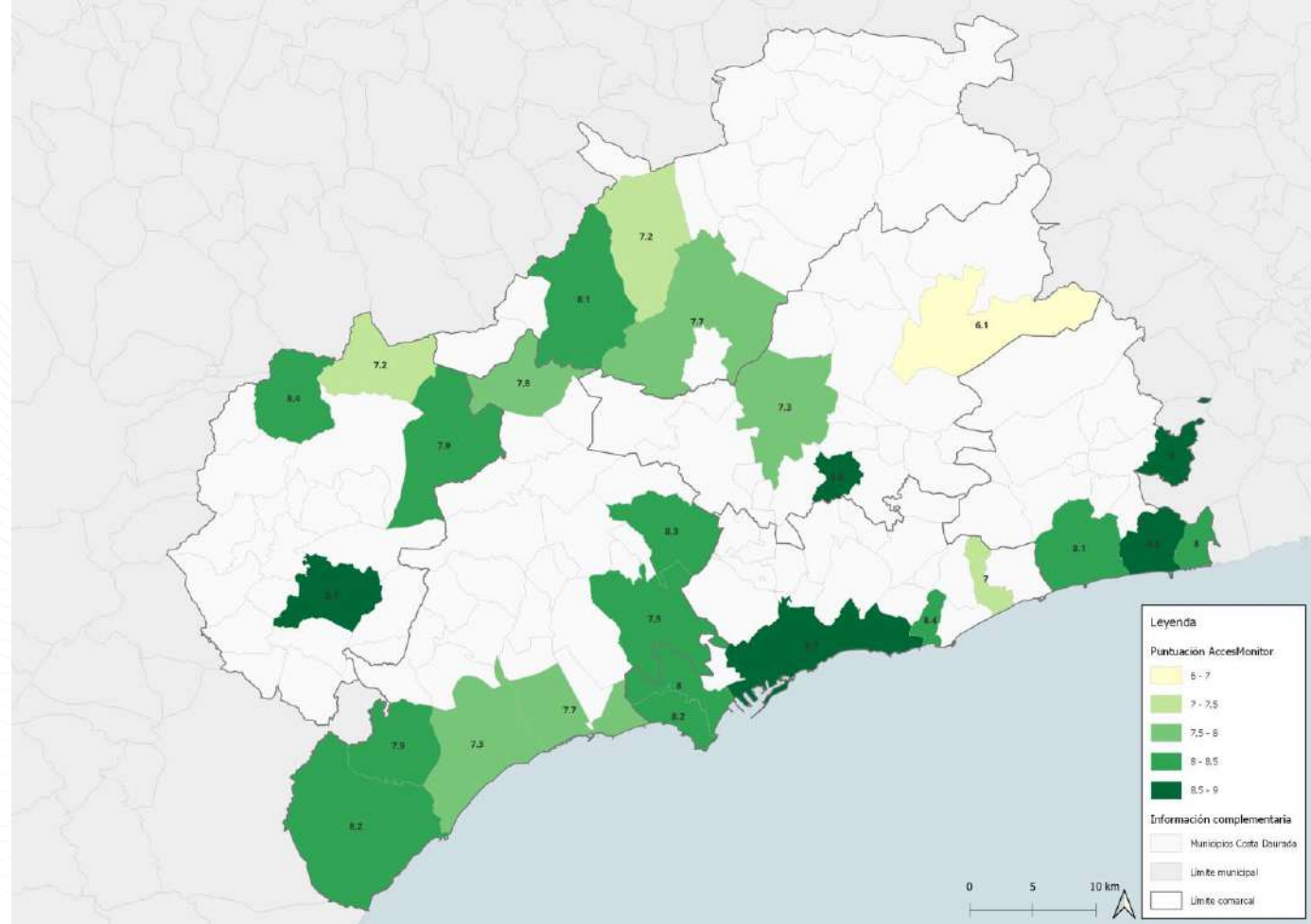

Figura 2. Puntuació AccessMonitor por municipios.

RESULTATS (Fase I)

Com a segon resultat, es van identificar i analitzar 1.231 pràctiques d'accessibilitat en les 34 webs analitzades.

Les pautes més destacades de cada principi són: la pauta 1.3 Adaptable (33.14% sobre 50.61%), que es refereix a la creació de contingut flexible sense perdre informació ni estructura; la pauta 2.4 Navegable (24.13%), que tracta sobre proporcionar formes de navegació i cerca eficients; la pauta 3.1 Llegible (3.57%), relacionada amb textos clars i comprensibles; i la única pauta que abasta el principi de Robustesa, la 4.1 Compatible (16.25%), que busca la compatibilitat amb diferents usuaris i tecnologies d'assistència.

Principis d'Accessibilitat Web	Nº Pràctiques	% Pràctiques
1 Perceptible	623	50,61%
1.1 Alternatives de texto	94	7,64%
1.2 Multimedia basats en el temps	4	0,32%
1.3 Adaptable	408	33,14%
1.4 Distingible	117	9,50%
2 Operable	312	25,35%
2.1 Accesible per teclat	5	0,41%
2.4 Navegable	297	24,13%
2.5 Modalitats d'entrada	10	0,81%
3 Comprensible	96	7,80%
3.1 Llegible i entendible	44	3,57%
3.2 Previsible	21	1,71%
3.3 Ajuda en l'entrada	31	2,52%
4 Robust	200	16,25%
4.1 Compatible	200	16,25%
Total general	1231	100,00%

Tabla 1. Identificació de practiques d'accessibilitat Web segons principis.

RESULTATS (Fase I)

L'eina AccessMonitor proporciona informació rellevant segons els criteris de conformitat dels nivells A, AA i AAA. Permet analitzar tots els codis i realitzar una anàlisi bivariant dels dades per distribuir-los segons la seva correcció, advertències i errors. A la taula 2, de les 17.573 ocurrències/codis analitzats en les 1.231 pràctiques, s'observa que el 52,80% de les ocurrències són correctes, un 17,19% són advertències que requereixen revisió, especialment les relacionades amb el nivell AAA, i un 28,08% són errors que necessiten correcció, principalment els relacionats amb els nivells de conformitat A i AAA.

RESULTATS (Fase II)

En una segona fase, s'identifica i analitza, a partir d'aquests portals, la presència i visualització d'informació adreçada a un turisme accessible sobre equipaments, infraestructura, serveis, recursos, atraccions, activitats, experiències, etc.

De les 34 pàgines web analitzades, només 3 pàgines, que corresponen a webs de turisme municipals de destinacions turístiques litorals, tenen una secció específica d'informació de turisme accessible on l'usuari pot consultar informació sobre hotels, restaurants, aparcament i platges; i només en una d'aquestes tres es proposen rutes accessibles amb audioguies. Dos d'aquests tres destinacions, Salou i Calafell, han obtingut la certificació de destinació intel·ligent.

Només 3 pàgines web més d'oficines de turisme municipal (dues litorals i una d'interior) ofereixen informació sobre accessibilitat en relació amb hotels. I només 2 webs (una de litoral i una altra d'interior) proporcionen informació sobre restaurants accessibles.

RESULTATS (Fase II)

La platja és l'únic atractiu turístic del qual s'ofereix informació sobre accessibilitat en 9 dels 11 municipis de litoral de la marca.

En les pàgines web d'oficines de turisme de municipis d'interior, la informació sobre accessibilitat en relació amb serveis i productes no és visible. Cal destacar l'absència de seccions específiques sobre turisme accessible en les webs de promoció turística a nivell comarcal, provincial i autonòmic.

- La inexistència d'informació sobre propostes d'oci i/o activitats turístiques accessibles, així com sobre l'accessibilitat dels equipaments turístics com museus, a menys que es pugui accedir a la pàgina web de l'equipament.
- Només s'ha detectat una pàgina web de les analitzades que ofereix informació sobre l'accessibilitat d'un museu, i aquesta és d'interior.
- No hi ha visibilitat d'informació sobre accessibilitat turística en les pàgines web de promoció i informació turística analitzades.

RESULTATS (Fase III)

En una tercera fase, es va avaluar la Declaració d'Accessibilitat que ha de ser present als llocs web. Dels 34 destinacions analitzades, només 11 tenen un enllaç visible i funcional al compromís d'accessibilitat, denominat majoritàriament com 'Accessibilitat'.

Encara que hi ha diferents nivells de desenvolupament i informació disponible, aquells amb aquest compromís afirmen que els seus llocs web han estat dissenyats per ser accessibles i utilitzables segons les pautes d'accessibilitat de contingut web WCAG en diverses versions.

No obstant això, en gairebé cap cas no es mencionen els criteris de conformitat A, AA i, en cap cas, el compliment del triple A. Es fa referència al compliment de la llei de principis d'accessibilitat de les administracions públiques, tot i que es destaquen limitacions i excepcions, com la falta d'accessibilitat de alguns documents PDF i la complexitat del llenguatge en algunes ocasions.

RESULTATS (Fase III)

En la majoria dels casos, s'ofereix un servei de bústia de queixes, reclamacions i suggeriments, a més de correus de contacte per notificar incompliments d'accessibilitat o dificultats d'accés a informació específica.

També s'invita a enviar suggeriments de millora a causa de la subjectivitat de les normes i la seva interpretació variable amb el temps. Algunes revisions dels portals daten de abans de 2017, tot i que la majoria han estat actualitzades recentment. Tots els portals haurien de tenir un enllaç actiu segons el model europeu establert per la Decisió 2018/1523.

CONCLUSIONS

Els resultats revelen avanços notables però encara insuficients en l'adaptació de les webs turístiques a les normes d'accessibilitat.

Es percep un inventari limitat d'activitats per al turisme accessible, amb algunes bones pràctiques destacables.

És crucial presentar la informació de manera amigable, inclusiva i accessible, tant en el seu contingut com en el seu disseny, integrant-la de manera natural en l'entorn quotidià per facilitar la seva accessibilitat.

L'eina AccessMonitor, encara que les pautes no sempre són verificables, ofereix un marc per comprendre els criteris de conformitat i millorar tècnicament (Lujan Mora, S. 2004).

Recomanacions i futures investigacions

Un dels desafiaments fonamentals és garantir l'accessibilitat en tota la cadena turística, permetent que persones amb diverses necessitats gaudeixin de viatges i experiències de manera equitativa.

Això implica apostar per eines digitals inclusives i actualitzar constantment la informació en els portals web, millorant-ne la qualitat i adaptant-la a les necessitats canviants, per aconseguir un turisme veritablement universal i accessible per a tothom.

Els mínims exigits per les normatives es compleixen, però encara queda molt per fer i és necessària una col·laboració públic-privada. La tecnologia existeix; és important utilitzar-la per assegurar que es pugui garantir l'accés universal a la informació i formar professionals per a la seva correcta implementació.

Per acabar, s'ha aprovat recentment el Codi d'Accessibilitat de Catalunya, que busca posicionar Catalunya com a referent en accessibilitat universal tant en àrees físiques, sensorials com cognitives.

""El bon disseny capacita, el mal disseny discapacita.""

EIDD declaración de Estocolmo 2004

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Berners-Lee, T. (1997). World Wide Web Consortium Launches International Program Office for Web Accessibility Initiative. Recuperado de <https://www.w3.org/Press/IPO-announce>
- Darcy, S. & Buhalis, D. (2011). Introduction: From disabled tourists to accessible tourism. En D. Buhalis & S. Darcy (Eds.) Accessible tourism: Concepts and issues (pp.1-20), Bristol: Channel View Publications.
- EUR-Lex (europa.eu). (2018). Decisión de ejecución - 2018/1523 - EN. Recuperado de https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2018.256.01.0103.01.SPA&toc=OJ:L:2018:256:FULL
- Impulsa Igualdad (2023). La discapacidad en cifras. Impulsa Igualdad. <https://www.impulsaigualdad.org/la-discapacidad-en-cifras/>
- ISTO (2023). Adenda de Bruselas por la sostenibilidad social del turismo. Organización Internacional de Turismo Social. Recuperado de https://isto.international/wp-content/uploads/2023/12/ISTO_Addendum_ES.pdf
- ITU (2021). ICT accessibility assessment for the Europe region. ITU Publications.
- Joinup (europa.eu). (s.f.). Open Source Observatory (OSOR). Recuperado de <https://joinup.ec.europa.eu/collection/open-source-observatory-osor>
- UNWTO (2020). Policy Guidelines for Inclusive Sustainable Development Goals TOURISM. United Nations. Recuperado de <https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/Disability/SDG-CRPD-Resource/ThematicBriefs/thematic-brief-tourism.pdf>
- UNWTO (2021). Accessibility and Inclusive Tourism Development in Nature Areas – Compendium of Best Practices. UNWTO. <https://doi.org/10.18111/9789284422777>.
- WHO (2022). Global report on health equity for persons with disabilities. World Health Organization.

INFORME GLOBAL DEL PROJECTE (T23370S)

Principals resultats d'anàlisi obtinguts per les tres línies de recerca treballades

Equip investigador del projecte

Dra. Marta Nel-lo, Investigadora Principal, Directora de la Càtedra d'Innovació i Recerca Turística Salou-Costa Daurada

Dra. Noemí Rabassa, Departament de Gestió Empreses.

Dra. Anna Isabel Serra, Departament d'Història i Història de l'Art.

Dr. Òscar Saladié, Departament de Geografia

Dr. Jesús Angla, Departament de Gestió d'Empreses

Tècnic de suport a la transferència

Dra. Alba Font, Tècnica de gestió per activitats científico-tècniques

Becaris de suport al projecte

Abdelwahed Mouhouch, estudiant del Grau d'Història de l'Art i Arqueologia (Codi Beca: B2023/056)

Maria García, estudiant del Grau de Geografia, Anàlisi Territorial i Sostenibilitat (Codi Beca: B2023/057)